

Jan Rozendaal

*Institute of Mathematics
Polish Academy of Sciences
jrozendaal@impan.pl*

Column Wiskundigen in den vreemde

Verrassing na verrassing

In deze rubriek doen wiskundigen verslag van hun ervaringen als wetenschapper in den vreemde. Jan Rozendaal verbleef van 2015 tot 2017 als postdoc in Polen, en is er sinds 2020 weer terug. Hij is er associate professor bij IMPAN in Warschau.

Ik moet bekennen dat ik niet direct overweldigd werd door vreemde toen ik een postdoc-positie in Polen aangeboden kreeg. Als student wiskunde was het niet mijn droom om in Polen te werken, ondanks het feit dat ik er nog nooit was geweest. In het laatste jaar van mijn promotie aan de TU Delft werd me aangeraden om bij IMPAN (het Instituut voor Wiskunde van de Poolse Akademie van Wetenschappen) te solliciteren, door een wiskundige van dat instituut. Ik had eigenlijk andere landen in gedachten voor een postdoc, maar het kan nooit kwaad om op veel plekken te solliciteren, zeker niet aan het einde van je promotietijd.

Toen ik afwijzing na afwijzing ontving van die andere instituten, was het zeker een opluchting om eindelijk een aanbod te krijgen. Maar ik had alsnog sterke twijfels, en ik wilde eigenlijk het liefst zo lang mogelijk wachten op een andere optie. Gelukkig raadden meer ervaren collega's in Delft mij aan om het aanbod serieus te nemen. Dus nam ik het vliegtuig naar Polen, om te zien waar ik nou eigenlijk zou komen te werken.

Ook al was ik me vooraf niet bewust van mijn vooroordelen over Polen, ik weet nog goed hoe snel het beeld dat ik van Warschau had veranderde. Al in de taxi vanaf het vliegveld verbaasde ik me over al die wolkenkrabbers, en ik kreeg meteen het gevoel dat dit een levendige, bruisende stad was. Natuurlijk waren de restanten van het communisme overal zichtbaar, zowel in de architectuur als in de cultuur. Maar dit was een stad waar mensen tot laat in de avond in cafés koffie dronken, waar restaurants soms wel de hele nacht open waren, en waar je gewoon om negen uur 's avonds een jas kon kopen in dezelfde kledingwinkels die ik uit Nederland kende. Aan de ene kant zijn de salarissen, uitgedrukt in euro's, veel lager, maar aan de andere kant is dat voornamelijk het gevolg van een correctiefactor. Sterker nog, terwijl ik in Nederland zelden uit eten ging, lunchten mensen in Warschau in restaurants. En alleen al in de buurt van het instituut kun je eten uit bijna elk werelddeel vinden.

IMPAN zelf verbaasde me ook, zeker toen ik er eenmaal werkte. Het wetenschappelijk onderzoek in Polen krijgt (net als an-

dere sectoren) veel subsidie, van de Poolse regering maar ook uit het buitenland. De Simons Foundation subsidieert regelmatig thematische semesters, en mijn eigen beurs wordt deels gefinancierd door Noorwegen en de Baltische staten. Dat soort subsidie creëert mogelijkheden die ik in Polen niet had verwacht.

Ook toen ik in Australië was voor een tweede postdoc, wist ik dat ik uiteindelijk terug wilde komen naar Polen. En nu ik terug ben, word ik nog steeds om de zoveel tijd verrast. Ik zal altijd onthouden hoe bezorgd mensen waren op de dag dat de oorlog in Oekraïne uitbrak. Het is toch geen prettig gevoel als je weet dat er niet ver van de grens gevochten wordt, zeker niet als je land hoog op het lijstje staat dat een regeringsleider boven zijn bed heeft hangen.

Er zijn stevige verschillen tussen mijn denkbeelden en die van een deel van de Poolse bevolking, maar het is hartverwarmend om te zien hoe er gereageerd wordt op de stroom aan vluchtelingen. Overal staan mensen in de rij om te helpen, ook al is het duidelijk dat het simpelweg niet mogelijk zal zijn om iedereen op te vangen.

Maar Polen zorgt niet alleen bij mij voor verrassingen. Vrijwel elke keer dat ik mensen vertel dat ik in Polen woon, krijg ik een soortgelijke reactie. Verrassing. Dan verwarring. En dan een beleefde poging tot enthousiasme. Ook Polen zelf reageren zo, alhoewel zij de impliciete vraag hardop uitspreken: waarom? Ondertussen kan ik erom lachen, omdat ik dat gevoel van verrassing maar al te goed ken.

Jan Rozendaal (links) met Mario Klisse van de TU Delft, die op bezoek was in Warschau